

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NÔNG NGỌC THẮNG

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ BỆNH
GIUN Đũa Ở BÊ, NGHÉ NUÔI TẠI HUYỆN BÌNH GIA,
TỈNH LẠNG SƠN VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

THÁI NGUYÊN - 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NÔNG NGỌC THẮNG

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ BỆNH
GIUN Đũa Ở BÊ, NGHÉ NUÔI TẠI HUYỆN BÌNH GIA,
TỈNH LẠNG SƠN VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ**

Chuyên ngành: Thú y

Mã số: 60.64.01 .01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐỖ QUỐC TUẤN

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu thực sự của tôi. Các kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, chưa hề sử dụng cho bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả

Nông Ngọc Thắng

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, chỉ bảo, hướng dẫn, giúp đỡ tận tình của các thầy cô giáo, đồng nghiệp, bạn bè; sự động viên khích lệ của gia đình để tôi hoàn thành luận văn này. Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

Tập thể khoa sau Đại học - Trường Đại học nông lâm Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và thực hiện luận văn Thạc sỹ Thú y.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc của mình tới TS. Đỗ Quốc Tuấn đã tận tình giúp đỡ và trực tiếp hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các anh, chị em, các bạn bè đồng nghiệp Lãnh đạo Trạm Thú y Bình Gia, Ban lãnh đạo Chi cục Thú y tỉnh Lạng Sơn đã nhiệt tình giúp đỡ và tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn.

Đồng thời tôi xin cảm ơn UBND các xã: Tô Hiệu, Hoàng Văn Thụ, Tân Văn, Thiện Thuật, Thiện Hòa, Hòa Bình đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện luận văn.

Cuối cùng xin được dành lời cảm ơn tới gia đình, những người thân đã động viên, chia sẻ với tôi trong suốt khoá học và thực hiện luận văn này.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2016

Tác giả luận văn

Nông Ngọc Thắng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	v
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	3
1.2.1. Tình hình nghiên cứu trong nước.....	17
1.2.2. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài.....	18
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	22
2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	22
2.2. Địa điểm, thời gian nghiên cứu.....	22
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	22
2.3.1. Nghiên cứu đặc điểm dịch tễ bệnh giun đũa ở bê, nghé nuôi tại huyện Bình Gia tỉnh Lạng Sơn.....	22
2.3.2. Nghiên cứu bệnh lý và lâm sàng của bê, nghé bị bệnh giun đũa.....	23
2.3.3. Nghiên cứu biện pháp phòng, trị bệnh giun đũa ở bê, nghé.	23
2.4. Bố trí thí nghiệm và phương pháp nghiên cứu	23
2.4.1. Bố trí điều tra và phương pháp nghiên cứu đặc điểm dịch tễ bệnh giun đũa ở bê, nghé nuôi tại huyện Bình Gia tỉnh Lạng Sơn.....	23
2.4.2. Phương pháp nghiên cứu bệnh lý và lâm sàng của bê, nghé bị bệnh giun đũa.....	29

2.4.3. Bố trí thí nghiệm và phương pháp nghiên cứu biện pháp phòng trị bệnh giun đũa ở bê, nghé	30
2.5. Phương pháp xử lý số liệu	31
2.5.1. Đối với các tính trạng định tính như: tỷ lệ nhiễm, cường độ nhiễm giun đũa được tính theo công thức	31
2.5.2. Đối với các tính trạng định lượng như số lượng trứng và số lượng trứng có sức gây bệnh giun đũa bê nghé được tính theo công thức.....	31
2.5.3. So sánh mức độ sai khác giữa các số trung bình.....	32
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	35
3.1. Nghiên cứu một số đặc điểm dịch tễ bệnh giun đũa ở bê, nghé nuôi tại huyện Bình Gia tỉnh Lạng Sơn.....	35
3.1.1. Nghiên cứu tình hình nhiễm giun đũa ở bê, nghé.....	35
3.1.2. Nghiên cứu sự phát triển của trứng giun đũa bê nghé và sự tồn tại của trứng có sức gây bệnh ở ngoại cảnh	51
3.2. Biểu hiện lâm sàng của bệnh giun đũa bê, nghé	58
3.2.1. Ảnh hưởng của giun đũa trong hội chứng tiêu chảy của bê, nghé.....	58
3.2.2. Tỷ lệ bê nghé có biểu hiện lâm sàng khi bị bệnh giun đũa.....	61
3.2.3. Bệnh lý và lâm sàng của bê, nghé bị bệnh giun đũa	62
3.3. Nghiên cứu và đề xuất quy trình phòng trị bệnh giun đũa bê nghé.....	63
3.3.1. Khả năng diệt trứng và trứng giun đũa bê, nghé có sức gây bệnh của thuốc sát trùng	63
3.3.2. Hiệu lực thuốc tẩy giun đũa bê, nghé.....	64
3.3.3. Đề xuất quy trình phòng trị bệnh giun đũa cho bê, nghé.....	66
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	69
TÀI LIỆU THAM KHẢO	71
MỘT SỐ HÌNH ẢNH MINH HỌA.....	60

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở bê tại huyện Bình Gia tỉnh Lạng Sơn	35
Bảng 3.2. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở nghé tại huyện Bình Gia tỉnh Lạng Sơn	36
Bảng 3.3. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở bê theo mùa vụ	39
Bảng 3.4. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở nghé theo mùa vụ	40
Bảng 3.5. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở bê theo tuổi	42
Bảng 3.6. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở nghé theo tuổi	43
Bảng 3.7. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở bê theo tính biệt	46
Bảng 3.8. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở nghé theo tính biệt	47
Bảng 3.9. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở bê theo tình trạng vệ sinh trong chăn nuôi	48
Bảng 3.10. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở nghé theo tình trạng vệ sinh trong chăn nuôi	49
Bảng 3.11. Tình trạng ô nhiễm trứng giun đũa bê, nghé ở chuồng trại và khu vực xung quanh chuồng trâu, bò	51
Bảng 3.12. Sự phát tán trứng giun đũa bê, nghé ở khu vực bãi chăn thả trâu, bò	52
Bảng 3.13. Sự phát triển của trứng giun đũa bê, nghé trong phân thành trứng có sức gây bệnh	54
Bảng 3.14. Khả năng tồn tại của trứng giun đũa bê, nghé có sức gây bệnh trong phân	56
Bảng 3.15. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở bê bình thường và tiêu chảy	58
Bảng 3.16. Tỷ lệ và cường độ nhiễm giun đũa ở nghé bình thường và tiêu chảy	59
Bảng 3.17. Tỷ lệ bê nghé có biểu hiện lâm sàng của bệnh giun đũa	62
Bảng 3.18. Khả năng diệt trứng mới theo phân ra ngoài và trứng giun đũa bê, nghé có sức gây bệnh của thuốc sát trùng	63
Bảng 3.19. Hiệu lực của một số thuốc tẩy giun đũa bê, nghé	65

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Sơ đồ vòng đời của <i>Neoascaris vitulorum</i>	9
Hình 3.1. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm giun đũa bê nghé theo mùa vụ trong năm	42
Hình 3.2. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm giun đũa bê, nghé theo lứa tuổi	45
Hình 3.3. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm giun đũa bê, nghé theo tính biệt	48
Hình 3.4. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm giun đũa bê, nghé theo tình trạng vệ sinh thú y	50
Hình 3.5. thể hiện rõ hơn về tỷ lệ nhiễm giun đũa ở bê bình thường và bê tiêu chảy	59
Hình 3.6. Thể hiện rõ hơn về tỷ lệ nhiễm giun đũa ở nghé bình thường và tiêu chảy	60

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong những năm gần đây việc phát triển đàn trâu, bò về cả số lượng lẫn chất lượng là một vấn đề quan trọng, nhằm đáp ứng nhu cầu thực phẩm cho người tiêu dùng, ổn định nền kinh tế, góp phần nâng cao đời sống xã hội. Tuy nhiên, các bệnh xảy ra ở lứa tuổi bê, nghé đã gây ảnh hưởng rất lớn đến công tác phát triển chăn nuôi trâu bò, trong đó phải kể đến bệnh giun đũa ở bê, nghé.

Bệnh giun đũa ở bê, nghé nói riêng và bệnh ký sinh trùng nói chung không gây thành ổ dịch lớn như các bệnh do vi khuẩn và virus, Nhưng nó thường kéo dài âm ỉ, làm giảm năng suất chăn nuôi, ảnh hưởng đến khả năng sinh trưởng và phát triển của bê, nghé.

Theo Nguyễn Thị Kim Lan và cs (2015) [12], Phan Dịch Lâm và cs (2005) [14], bệnh do giun *Neoscaris vitulorum* gây ra, chúng ký sinh trong ruột non của bê, nghé và gây ra các tác hại như: gây tổn thương ruột non, một số cơ quan (gan, phổi,...) do ấu trùng di hành, giun lấy chất dinh dưỡng làm cho bê, nghé gầy còm, chậm lớn. Ngoài ra giun đũa còn tiết độc tố làm cho bê, nghé bị trúng độc, sốt cao, ỉa chảy, gầy sút và dễ chết nếu không được điều trị kịp thời.

Lạng Sơn là một tỉnh nông lâm nghiệp thuộc miền núi phía bắc của Việt Nam có các cửa khẩu thông thương với thị trường lớn Trung Quốc, đặc điểm địa hình thấp với 68% tổng diện tích đất tự nhiên là đồi núi đất. Yếu tố khí hậu thổ nhưỡng trong vùng tạo cho Lạng Sơn có thảm thực vật phong phú, bao gồm những đồi cỏ rộng lớn, những bụi cây và thảm cỏ xen kẽ trong cánh rừng trong đó có huyện Bình Gia. Những đặc điểm trên tạo cho Lạng Sơn có tiềm năng lớn và vị thế thuận lợi để phát triển chăn nuôi trâu bò, bê, nghé. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, việc nghiên cứu về bệnh giun đũa bê